

Forord

Forord bryder ingen trætte, plejer man at sige; nærværende afbryder i det mindste en trætte, jeg i længere tid har haft med den egentlige forfatter af denne afhandling.

Skønt jeg nemlig elsker ham ‘med tunge og mund og af hjertens grund’ og i sandhed anser ham for min oprigtige ven, mit alter ego, er det dog langt fra, at jeg – for at betegne vort forhold – kan substituere et andet, som det måske kunne synes dermed identisk udtryk: *alter idem*, dvs. ‘mit andet jeg’.

Vort forhold er nemlig ikke noget venskabeligt *idem per idem*, dvs. ‘det samme ved det samme’; tværtimod er vi næsten altid af forskellig mening og bestandig i strid med hinanden, medens vi dog derunder er knyttedesammen ved de dybeste, helligste, uopløseligste bånd; ja vi er, skønt ofte magnetagtigt divergerende, dog i strengeste forstand uadskillelige, omend vores fælles bekendte kun sjældent, måske aldrig, har set os sammen, ihvorvel en og anden af

Vendingen ‘med tunge og mund og af hjertens grund’ er fra et vægtervers, se bogen: ‘Instruction for Natte-Vægterne i Kiøbenhavn’ (1784), side 21.

dem måske undertiden har forundret sig over, at, ligesom han har forladt den ene af os, han næsten i samme nu har truffet den anden.

Det er derfor så langt fra, at vi som venner kan glæde os ved den enhed, som digtere og talere i deres gentagne forevigelser kun har haft et eneste udtryk for, at det var somom en sjæl boede i to legemer, at det, os betræffende, snarere måtte synes, somom to sjæle boede i et legeme.

Hvilke bryderier vi nu kunne have med hinanden, hvilke huslige scener, der undertiden forekommer, derom vil du, kære læser, bedst kunne gøre dig en forestilling, når du vil tillade mig at fortælle, hvorledes det er gået til med nærværende lille afhandling, og du vil da lettelig – fra denne ubetydelighed – kunne slutte dig til resten.

Saul angriber David (efter maleri af Guercino, 1591-1666). Vendigen om at 'fordrive Sauls onde lune', er hentet fra første Samuels Bog 16, 23, hvor det fortælles, at David spillede for Saul, når 'den onde ånd' kom over ham.

Min ven lider nemlig i en temmelig høj grad af utilfredsstillethed i verden, som ofte har gjort mig ret bekymret for ham, og som ofte har ladet mig frygte, at det, hvis mit gode humør ikke skulle kunne råde bod derpå og være i stand til at fordrive Sauls onde lune, skulle se galt ud med min ven, med mig og med vort venskab.

Som bekendt behøver den menneskelige sjæl just ikke så lang tid, som vor klode, for at dreje sig om sin akse. Dog ikke blot denne bevægelse er langt hurtigere, men sjælen passerer også langt oftere de forskellige himmeltegn, ligesom naturligvis også af samme grund opholdsmomentet i hvert enkelt bliver betydeligt kortere i forhold til omløbs-hurtigheden.

Når nu sjælen indtræder i håbets og længslens tegn, da vågner der hos ham, efter hvad jeg kan forstå, under de forskellige konstellationers attraktion dunkle anelser, der ligesom i vekselsang svarer og mødes med de fjerne toner, der lyder over til os fra vort vel kendte, men også ofte glemte sande hjem.

I slige øjeblikke indeslutter han sig da tavs og hemmelighedsfuld i sit *αδύτον*, dvs. 'utilgængelige', så at han endog synes at unddrage sig mig, til hvem han dog ellers plejer ganske at betro sig, for hvem han dog ellers ikke plejer at have hemmeligheder, og det er kun ligesom i en forsvindende afglans af hvad der bevæger sig i hans sjæl, at jeg på en forunderlig sympatetisk måde (ene forklarlig ved en ubegribelig *communicatio idiomatum*, dvs. 'forening af egenskaber') føler, hvad der rører sig i hans indre.

Og når han nu atter vender tilbage til mig, halv undselig over, om jeg skulle have mærket noget, og da efter en lille pause vemodig udbryder: